

Motovun je naš!

26.–30. julij 2010

Gregor Bauman

Oni motovunski četrtek smo imeli »The Perfect Storm« ... Ne, za kamero ni stal Wolfgang Petersen, niti Georga Clooneyja ali Johna C. Reillyja ni bilo v bližini. Bilo pa je upanje, podobno tistemu, »če dočakamo jutro, smo se izvlekli.« Na 12. Motovun film festivalu je bil kader nekoliko obrnjen – pomembneje je bilo, da dočakamo večer, da se po Dnevniku (vsaj) v Kinu Bauer zgodi solidno zasedena projekcija, kar bi pomenilo, da vseh ljubiteljev filma ni odplaknilo tja, od koder so prišli.

Ko je pred projekcijo filma *La pivellina* (2009, Tizza Covi in Rainer Frimmel) v dvorano vstopil direktor festivala Igor Mirković, da bi preštel preživele, predstavil korežiserja in napovedal film, se mu je končno prikradel nasmeh na zaskrbljena lica. Pogled v prepolno dvorano, kjer so gledalci sedeli ne samo na vseh sedežih, pač pa tudi na stranskih stopnicah, mu je dal vedeti, da je tisti neulovljivi *duh Motovuna* preživel na iskren, malodane samoohranitveni način. V ozadju se je razbremenjeno smehljat tudi sezonski Irec na Motovunu Mike Downey. V Holivudu bi na tem mestu v pripoved zmontirali kader z vsemi patetičnimi pritiklinami vred, da bi se mamicam orosile oči, Igor pa je nagovor zgolj dopolnil z najavo: »*Ko boste izstopili iz kina, vas na trgu čaka presenečenje.*« In res, takoj ko je Patrizia Gerardi še zadnjič zavzdihnila in pogled usmerila proč od kamere, nas je na trgu na glavnem platnu pričakal v dežju plešoči Fred Astaire, kateremu smo se z dežniki v roki kmalu pridružili vsi, od Igorja Mirkovića, Mika Downeya, Rajka Grlića, Chrisa Niemeyerja do četice prostovoljcev. To je bil spektakel v malem, ki ga je na subjektivni ravni dopolnil še šef Ekрана, čigar pisemska ikona s sporočilom, da se kljub nevihti vrača na »brdo filmova«, me je čakala na mobilcu. »Pythoneskni« *Always Look On the Bright Side of Life* pred naslednjo projekcijo ali koncertom The Bambi Molesters je imel več kot filmski učinek ...

Pravzaprav bi si lahko očitali, če bi festival zapustili kakšen dan ali celo uro prej, saj smo prav z zaključno projekcijo dobili enega izmed nepričakovanih zmagovalcev festivala: *Requiem for Detroit* (2010, Julien Temple). Apokaliptični urbani omnibus na »osmi milji« nas odpelje v zakulisje ali bolje rečeno v razrušene kletne prostore (post)ameriških sanj ter odpira vprašanje, kam je šla vsa cvetoča (avtomobilska) industrija. V kontrastu med *biti in obstati* se Julien odpelje tja, kamor pot ni vodila Esada

LA PIVELLINA

Babačica, ko je snemal dokumentarec o »sorodstvenih« vezeh med hokejskimi Jesenicami in Detroitom, temveč preko reke, koder se soseske rušijo same vase. »Motor City Is Burning,« je na svojem prvencu v živo *Kick Out The Jams* (1968) vpila skupina MC5, kar – po vseh ekonomskih in rasnih ekscesih – pripelje do nagovora Gila Scotta-Herona »We Almost Lost Detroit« slabo desetletje kasneje (1977). Četudi se dokument osredotoča na »ekonomsko Katrino,« v drugem vsebinskem kadru odlično ponazori odnos do prišlekov, zlasti temnopoltih Američanov z juga. Dokler so bili obsojeni na bombažna polja juga, je bilo vse okej. Severnjaki so glasno vpili o enakopravnosti. Ko so enkrat prišli delati za tekoči trak severa, so belci na osnovi barve kože postali enako sovražni do njih kot prej KKK na jugu. Da so geta (in urejena predmestja) zagorela, ni trajalo dolgo. Na trenutke sicer preveč enoplastna zgodba ima tudi soundtrack (zagotovo ¾ budgeta filma), za katerega bi Scorsese ubijal, kar – poznavajoč režiserja, ki mu je uspelo med domačine stisniti tudi The Clash (Brand New Cadillac) – ni presenetljivo. Črna maša za mesto, kjer je prihodnost že napisana.

Med favorite sodi tudi že omenjeni film *La pivellina* (v prevodu: Smrklja). Na prvi občutek film z obrobja, ki se vleče kot zaspani ponedeljek, potem pa vsebina podzavestno hodi za teboj. Prvi dan. Drugi dan. Tretji dan ... Z vsakim razmislekom namreč odkrivamo svet, ki nam je blizu, a hkrati daleč, v isti sapi pa si zastavljamo vprašanje, kakšne tehnike sta uporabila režiserja, da sta igro še ne dveletne deklice prilagodila zgodbi? Kdo v bistvo vodi igro (kamero), kdo je pravzaprav režiser, dramaturg – avtorja

OCTUBRE

ali smrklja? Asia Crippa si v vsakem primeru zasluži oskarja, saj s svojo naravnostjo zgodbo veže nase ter jo nevsiljivo podaja (vodi) v okolico. Za razliko od sorodnih projektov, kjer (anti) junaki iščejo pot navzgor, so ti ljudje zadovoljni z življenjem v cirkuškem krogu. Kar je čez cesto, jih ne zanima. *La pivellina* je film improvizacije, ki v bistvu ni film, je življenjepis o ljudeh, ki jih mi ne vidimo, četudi živijo nasproti nas, oziroma dokument o dobrih ljudeh, ki imajo vse, čeprav nimajo ničesar. Majhna zgodba velikih dimenzij!

Med nagrajenimi filmi ne smemo mimo kratkega filma *Las pelotas* (2009, Chris Niemeyer). Ne samo tehnična izvedba – izjemno dinamična kamera, ritmična montaža – temveč tudi zgodba o tem, česa vse so sposobni starši, da bi skozi svoje otroke izživel svoje sanje. Chato in Lopez gresta še dlje, da bi ustvarila »übermensch« nogometaša, ki bi zaigral v Manchester Unitedu. S kombinacijo genov in nekaj črne magije bosta osemnila ženi drug drugega, da bi na svet prijokal moški potomec, ki bi imel kombinacijo tehnike in znanja njunih že najstniških sinov. Niemeyer nas vodi od bizarnih v še bolj bizarne situacije, kjer človeška neumnost ne pozna meja. Znanost in čaravnija sta tokrat na resni preizkušnji, mi pa lahko počakamo, ali bo čez dobrih dvajset let v prvi postavi Manuja zaigral kakšen Ribera. V kategoriji kratkega filma je solidno delo opravil tudi Colin Kennedy z *I Love Luci* (2010). V predmestju Glasgova se odvije anarhična zgodba o paru, ki to pravzaprav ni, da o psu niti ne govorimo. V tem kaosu se zgodi nekaj mini obratov, dokler na koncu ne spoznamo, da je v ljubezni res možno vse. Nekateri bi sicer imeli težave z apetitom, ampak to je dodaten čar zgodbe ...

TRST JE NAŠ

LAS PELOTAS

V tem filmsko-vremenskem cirkusu se je znašel tudi letošnji *maverick* Terry Jones. Seveda je odveč govoriti, kako prijetno je bilo v globokih nočnih urah v kinu, ki so ga pred letom dni osvobajali partizani, gledati *Monty Python and the Holy Grail* (1975, Terry Jones). Veliko platno ima svoj čar, tako kot Terry, ki je vzpon in še večji vzpon serije Monthy Python razložil v monologu dialoga s čelniki BBC-ja: »Vprašali so me, o čem bo show. 'Ne vemo.' Katera je vaša ciljna publika? 'Ne vemo.' Ali bo v njem glasba? 'Ne vemo.' Kakšen je naslov serije? 'Ne vemo.' V redu, lahko vam damo samo trinajst epizod!« Kam nas je to pripeljalo, vemo! Pod roke je Terryju svoj *Trst je naš* (2009) »poturil« tudi nominiranec za studentskega oskarja Žiga Virč, po glasu ljudstva sodeč (njegov film so hoteli na »bis«) tudi slovenski zmagovalec v opoziciji med filmi s konta države-partnerice. V tej vlogi sta se najbolj izkazala Radko Polič in Karpo Godina, ki sta znala poskrbeti za dobro vzdušje tako v bašti hotela Kaštel kot na motovunskih ulicah. Prav »mančevsko« je delovala scena, ko je Karpo na glavnem trgu pogledoval na vse štiri strani neba, ugotavljal, od kod piha veter, ter se spraševal, ali bo deževalo. Prav ti majhni filmski spomini dajejo Motovunu dodaten čar, ki ga bodo na trinajsti izvedbi s številko 14 nadgradili gostje iz otoka »across the Irish sea.« Komaj čakamo, da se po ulicah Motovuna ob zvokih *The Boys Are Back in Town* sprehodimo z Neilom Jordanom, s Colinom Farrelloom, Cillianom Murphyjem, Pougesi ...

Nagrade:

- Propeler Motovuna (najboljši film): **Octubre** (Daniel Vega, Diego Vega)
- Nagrada Bauer (najboljši film regije): **Crnci** (Goran Dević, Zvonimir Jurić)
- Motovun Online (najboljši kratki film): **Las pelotas** (Chris Niemeyer)
- Nagrada Fipresci: **Le quattro volte** (Michelangelo Frammartino)
- Nepodkupljiva nagrada: **À l'origine** (Xavier Giannoli)
- Nagrada 50 godina: kaskader **Ivo Krištof** (*Winnetou, Bitka na Neretvi, Gladiator ...*)
- Maverick: **Terry Jones**